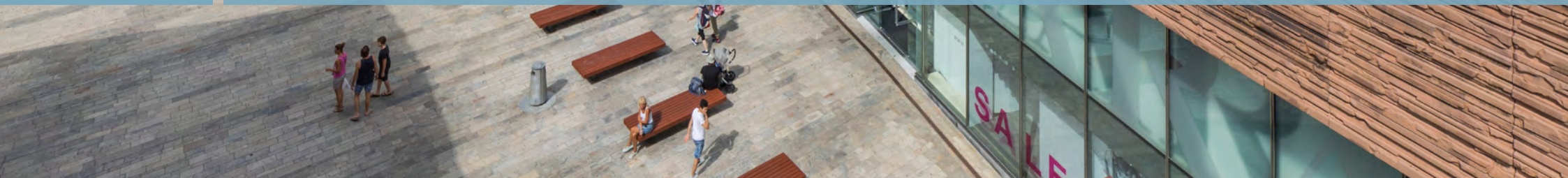

Veiligheidsagenda Almere 2023-2026

Gemeente Almere

Voorwoord

Foto: Maarten Feenstra

Almeeders zijn zich de afgelopen jaren gemiddeld genomen steeds veiliger gaan voelen. Dat is een opsteker voor iedereen die zich daarvoor heeft ingezet.

Almere moet een fijne plek blijven om te wonen en te werken. Daarom hebben wij voor deze nieuwe Veiligheidsagenda 2023-2026 aan inwoners gevraagd hoe veilig zij zich voelen en wat zij belangrijk vinden.

Samen met heel veel partners hebben we gezorgd voor extra toezicht in kwetsbare gebieden. Zo hebben we verschillende maatregelen genomen om woninginbraken te voorkomen. De politie geeft prioriteit aan de opsporing van daders van overvallen en straatroven. En we hebben intensieve controles uitgevoerd op bedrijventerreinen. Mede door al die inspanningen zien we het veiligheidsgevoel van Almeeders toenemen.

Tegelijkertijd zien we dat onze stad in ontwikkeling te maken krijgt met nieuwe en zwaardere vormen van criminaliteit. We maken ons zorgen over jongeren die betrokken raken bij criminele drugsnetwerken. We zien hoe de onderwereld gebruik maakt van de bovenwereld voor illegaal gewin. Ondernijning noemen we dat.

Uitgangspunt voor mij als burgemeester is: optreden waar het moet, voorkomen waar het kan. Dat betekent samen met de politie en het Openbaar Ministerie zorgen voor voldoende en doelgerichte inzet.

Het betekent ook dat we als gemeente, samen met partners bij zorginstellingen, bedrijfsleven, scholen en andere partijen in het veld, de handen ineenslaan om onze inwoners en ondernemers te behoeden voor criminaliteit. Samenwerking is het sleutelwoord voor een snelle en effectieve aanpak.

Ten slotte betekent het dat we lokaal, regionaal en ook landelijk voldoende en gericht geld moeten vrijmaken om dreigende misdaad in de kiem te smoren.

Almere is een stad met ambitie en toekomst. Samen met professionele partners, inwoners en ondernemers maak ik mij sterk om onze prachtige stad veilig te houden. Daar mag u mij aan houden. Samen aan de slag!

Hein van der Loo
Burgemeester

Inhoud

Voorwoord	02
Inhoud	03
1. Inleiding	04
2. Veiligheidsbeeld	06
3. Ambitie en thema's	09
Thema 1 Georganiseerde ondermijnende criminaliteit	12
Georganiseerde ondermijnende criminaliteit	12
Jonge aanwas	13
Mensenhandel	14
Thema 2 Digitale veiligheid	15
Digitale criminaliteit	15
Online aangejaagde ordeverstoringen	15
Thema 3 Veilige wijken	16
Veiligheidsbeleving	16
Burgerparticipatie	16
High impact crimes en veelvoorkomende criminaliteit	17
Overlast op straat	18
Woonoverlast	18
Veilig ondernemen	18
Straatintimidatie	18
Schoolveiligheid	19
Huiselijk geweld	19
Thema 4 Maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering	20
Polarisatie en maatschappelijke onrust	20
Radicalisering en extremisme	20
Thema 5 Crisisbeheersing	21
Crisisorganisatie	21
Preventie	22
4. Doorkijk langere termijn	23
Eindnoten	24

1. Inleiding

De Veiligheidsagenda Almere 2023-2026 bevat de ambitie en doelen waarmee wij regie voeren op openbare orde en veiligheid in onze stad. Het is onze ambitie om Almere een veilige stad te houden, want veiligheid is een basale menselijke behoefte. Een behoefte die alle inwoners, ondernemers en bezoekers in onze stad raakt. De komende jaren werken wij daarom samen met onze veiligheidspartners verder aan het verminderen van overlast en criminaliteit en aan het verder verbeteren van de veiligheidsbeleving in Almere. Hiermee dragen wij positief bij aan een veilige en prettige stad om in te verblijven.

Onze inzet is gericht op vijf thema's:

1. Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

2. Digitale veiligheid

3. Veilige wijken

4. Maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering

5. Crisisbeheersing

LEESWIJZER

Aan de hand van het veiligheidsbeeld beschrijven wij in hoofdstuk 2 hoe Almere er voor staat op veiligheidsgebied aan het begin van de periode van deze veiligheidsagenda. In hoofdstuk 3 gaan wij uitgebreider in op onze ambitie en de vijf genoemde thema's. De aanpak op hoofdlijnen per thema komt daarna aan bod; deze is verder uitgewerkt in het uitvoeringsplan, een aparte bijlage bij deze veiligheidsagenda. Tot slot geven wij een doorkijk naar de gevolgen van de keuzes in deze veiligheidsagenda en naar wat de aankomende groei van Almere betekent voor openbare orde en veiligheid.

WETTELIJK KADER

In artikel 38b van de Politiewet is vastgelegd dat de gemeenteraad minstens eens per vier jaar doelen vaststelt op het terrein van veiligheid door handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. Deze Veiligheidsagenda Almere 2023-2026 geeft invulling aan die wettelijke verplichting. Het thema crisisbeheersing valt niet onder de wettelijke verplichting van artikel 38b van de Politiewet. Op dit thema is het wettelijk kader van de Wet veiligheidsregio's van toepassing. Wij hebben er voor gekozen alle doelen en thema's op het gebied van veiligheid voor deze raadsperiode op te nemen in deze veiligheidsagenda. De Veiligheidsagenda Almere 2023-2026 omvat daarom meer dan alleen de wettelijke verplichting.

ONDERLEGGERS VOOR DE VEILIGHEIDSAGENDA

Voor het opstellen van deze veiligheidsagenda hebben wij de blik naar buiten gericht om zo veel mogelijk en zo divers mogelijke informatie bijeen te brengen. De belangrijkste bron van informatie is het wetenschappelijke onderzoek naar criminaliteit en veiligheid in Almere dat onderzoeksbureau EMMA voor ons heeft uitgevoerd.¹ Tevens is de inbreng van belang die wij hebben opgehaald uit de stad door middel van [gesprekken op straat](#), een groepsgesprek met jongeren en een bewonersenquête. Ook hebben wij onze externe en interne samenwerkingspartners gevraagd naar wat zij wilden meegeven voor de veiligheidsagenda. Uiteraard is ook de gemeenteraad geconsulteerd over zijn zienswijze op de prioritering van doelen en thema's. Tot slot geeft het coalitieakkoord 'Bouwen aan een gezonde toekomst'

richting voor de inhoud van deze veiligheidsagenda. In het bij deze veiligheidsagenda behorende uitvoeringsplan is in de bijlage meer informatie terug te vinden over de verschillende onderleggers.

De Veiligheidsagenda Almere 2023-2026 staat niet op zichzelf. In de eerdergenoemde Politiewet is vastgelegd dat op regionaal niveau vierjaarlijks een beleidsplan voor de regionale politie-eenheid moet worden opgesteld en op landelijk niveau jaarlijks een beheerplan voor de politie. De beleids- en beheerplannen raken Almere, omdat deze onder andere de verdeling van de beschikbare politiesterkte en de indeling van de politie bevatten. Wij moeten rekening houden met deze kaders om tot een realiseerbare Almeerse veiligheidsagenda te komen.

FINANCIËN

De gemeenteraad geeft met de jaarlijkse vaststelling van de programmabegroting de financiële kaders voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid. De financiële kaders bepalen mede het ambitieniveau van waaruit de aanpak en projecten kunnen worden vormgegeven. Uitgangspunt van deze Veiligheidsagenda Almere 2023-2026 is dat met de beschikbaar gestelde middelen voor de komende vier jaar de voorgestelde ambitie en aanpak kunnen worden gerealiseerd.

STURING EN VERANTWOORDING

Deze veiligheidsagenda is richtinggevend voor de ambitie en de aanpak op de vijf geprioriteerde thema's in de periode 2023-2026. De veiligheidsagenda wordt periodiek besproken in de lokale gezagsdriehoek door de burgemeester, officier van justitie en het sectorhoofd van politie. Het doel hiervan is het monitoren van de voortgang en indien nodig bijstellen van gezamenlijke doelen, prioriteiten en het afstemmen over in te zetten politiecapaciteit. De gemeenteraad ontvangt in de

periode 2023-2026 jaarlijks een verantwoording op de veiligheidsagenda. Aan het begin van het kalenderjaar ontvangt de gemeenteraad een voortgangsrapportage over het voorgaande jaar.

TOT SLOT

In de Veiligheidsagenda Almere 2023-2026 zijn de ambitie, de doelen en de aanpak voor de komende jaren opgenomen. Wij hebben de afgelopen jaren geleerd dat de wereld om ons heen razendsnel kan veranderen. Nieuwe of andere doelen of een gewijzigde aanpak kunnen dan nodig zijn om goed op de actualiteit in te spelen. Dit kan leiden tot aanpassing of aanvulling van de Veiligheidsagenda Almere 2023-2026. Vanzelfsprekend zal de gemeenteraad worden geïnformeerd als een dergelijke situatie zich voordoet.

“
Het is onze ambitie om Almere een veilige stad te houden, want veiligheid is een basale menselijke behoefte
”

2. Veiligheidsbeeld

In 2021 is onderzoeksbureau EMMA gestart met een breed onderzoek naar criminaliteit en veiligheid in Almere.² De onderzoekers keken terug op de ontwikkelingen tussen 2010 en 2020 en baseerden daarop hun aanbevelingen voor de toekomst. Het onderzoek is in 2022 afgerond en vormt de belangrijkste onderlegger voor deze veiligheidsagenda. In dit hoofdstuk benoemen wij de hoofdpunten uit het veiligheidsbeeld van het EMMA-onderzoek. Wij vullen dit aan met inzichten uit andere onderzoeken en de meest recente cijfers.

Een essentiële constatering uit het EMMA-onderzoek is dat de groei en ontwikkeling van de stad in de kern de belangrijkste aanjager is van de criminaliteit en (ervaren) onveiligheid in Almere. Met ruim 220.000 inwoners (begin 2023) is Almere qua bevolkingsomvang de achtste stad van Nederland. Almere is ook een van de snelst groeiende steden van Nederland. Met de groei van het aantal inwoners groeit ook de grootstedelijke problematiek. Het gaat hierbij niet alleen om de verandering van de omvang van vraagstukken die zijn gerelateerd aan criminaliteit en veiligheid, maar ook om de verandering van het soort vraagstukken dat op de gemeente afkomt.

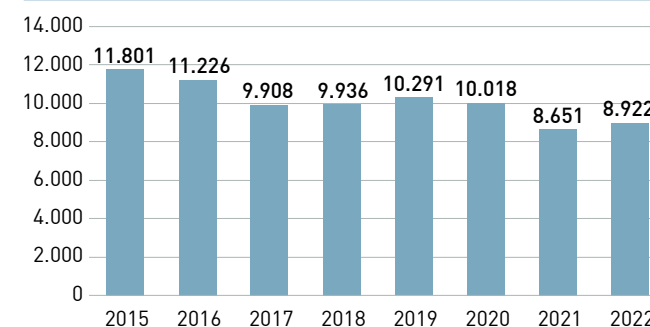
MINDER TRADITIONELE CRIMINALITEIT, MEER DIGITALE EN ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT

Uit het EMMA-onderzoek blijkt dat het (absolute) aantal delicten in Almere in de jaren 2010-2020 verder is gedaald. Deze ontwikkeling was in heel Nederland en in vrijwel de hele Westerse wereld zichtbaar. Deze 'crime drop' wordt veroorzaakt door een aantal verschillende factoren. Zo speelt de opkomst van het internet en smartphones een rol en veranderende patronen in vrijetijdsbesteding. Daarnaast nam de geneigdheid om riskant gedrag te vertonen af, zoals middelengebruik of voortijdig schoolverlaten. Ook de verbetering in private preventie speelt een rol: mensen beveiligen hun woning en eigendommen steeds beter. De actieve rol van de overheid om deze preventie te stimuleren droeg daar nog eens extra aan bij.

Een verdere daling van het aantal delicten valt volgens de EMMA-onderzoekers niet te verwachten in Almere. Een stijging is meer waarschijnlijk in verband met de

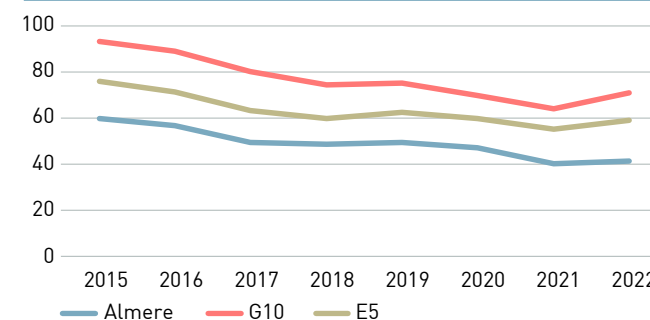
Totaal geregistreeerde misdrijven Almere

(Bron: Nationale politie)

Totaal geregistreeerde misdrijven, per 1.000 inwoners

(Bron: Nationale politie)

Over het gebruik van G10 en E5 in de grafieken

G10 betreft het gemiddelde van de tien grootste Nederlandse steden: Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Eindhoven, Groningen, Tilburg, Almere, Breda, Nijmegen.

E5 betreft het gemiddelde van de vijf Nederlandse steden die volgens het EMMA-onderzoek³ het meest lijken op Almere: Amersfoort, Arnhem, Eindhoven, Tilburg en Zaanstad.

verwachte bevolkingsgroei. De lichte toename van het aantal misdrijven in Almere in 2022 onderbouwt deze verwachting.

Vermogensdelicten zijn de meest voorkomende misdrijven in Almere, gevolgd door vernielingen en geweldsmisdrijven. Bij deze categorieën is sprake van een daling van het aantal delicten per hoofd van de bevolking. De high impact crimes woninginbraken, straatroven en overvallen laten over de gehele linie in de afgelopen tien jaar een dalende trend zien in Almere. Dit geldt niet voor de, weliswaar minder vaak voorkomende, categorie wapenhandel en wapenbezit. Hierbij is wel een duidelijke stijging te zien in de afgelopen jaren. Daarnaast stijgt de cybercriminaliteit en blijkt dat cybergerelateerde misdrijven relatief veel voorkomen in Almere. In de rapportage van het EMMA-onderzoek wordt bovendien geconstateerd dat de groei van digitale criminaliteit de komende jaren zonder twijfel aanhoudt. Daarnaast zijn er indicaties dat ondermijnende (drugs)criminaliteit in Almere relatief veel voorkomt. Zo worden in de stad naar verhouding veel hennepkwekerijen opgerold en zijn er relatief veel verdachten en veroordelingen van drugsdelicten. Uit het onderzoek komt naar voren dat de zware misdaad toeneemt in Almere en diversifieert.

De grootste dreiging vanuit de georganiseerde misdaad voor de Nederlandse samenleving is de drugshandel en de komende tien jaar blijft drugs een groeimarkt. Ook in Almere is drugscriminaliteit een groot probleem. De groei en ontwikkeling van de stad en de mogelijkheden voor witwassen in onder meer de bouw- en vastgoedsector is hierbij een specifieke kwetsbaarheid van Almere.⁴ De verschuiving van meer traditionele vormen van criminaliteit naar online vormen en ondermijnende criminaliteit wordt 'crime change' genoemd.

Mensenhandel is een verschijnsel dat sterk verweven is met ondermijnende criminaliteit en dat ook in Almere voorkomt. Arbeidsuitbuiting, seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting zijn de meest voorkomende vormen. De omvang van mensenhandel is moeilijk in te schatten omdat het aantal geregistreerde slachtoffers maar een klein deel is van het daadwerkelijke aantal slachtoffers. Dit geldt zowel landelijk als voor Almere.

Criminaliteit in Almere betreft in hoge mate een probleem van en met jongeren. De meeste delicten worden gepleegd door jongeren in de leeftijdscategorie van 15 t/m 21 jaar. Diefstal komt het meest voor onder jongeren. In tegenstelling tot de langjarige dalende trend van de totale jeugdcriminaliteit laten sommige ernstige misdrijven door jongeren, zoals diefstal met geweld, een stijging zien. Deze verharding van jeugdcriminaliteit komt niet alleen in Almere voor maar is een landelijk fenomeen. Daarnaast blijkt de jeugd in Almere bovengemiddeld kwetsbaar om de drugscriminaliteit te worden ingezogen. Jongeren die betrokken raken bij drugscriminaliteit en hierin doorgroeien, hebben doorgaans te maken met

verschillende kwetsbaarheden. Zo groeien ze vaak op in situaties waar weinig toezicht en/of betrokkenheid is. Ook zijn er vaak financiële problemen binnen het gezin en zijn er weinig positieve rolmodellen in de directe omgeving.⁵

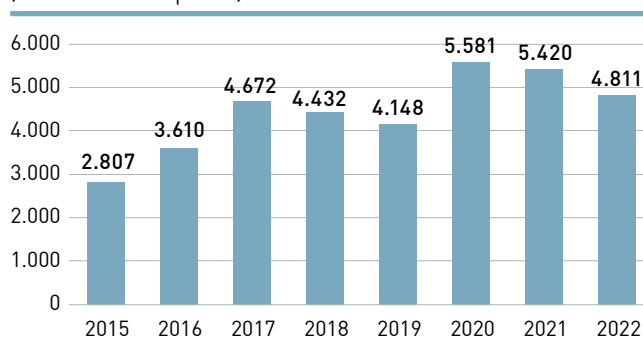
Een maatschappelijk probleem dat relatief veel voorkomt in Almere is huiselijk geweld. Het aantal meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling per 1.000 inwoners dat binnenkomt bij Veilig Thuis is in Almere al langere tijd aanzienlijk hoger dan gemiddeld in de grote steden. De precieze oorzaken hiervan zijn moeilijk te achterhalen en blijven onderwerp van onderzoek. Uit eerder onderzoek blijkt wel dat verschillende risicofactoren voor huiselijk geweld in Almere meer voorkomen dan gemiddeld. Er zijn bijvoorbeeld relatief veel huishoudens met problematische schulden en eenoudergezinnen.

MEER GEREГИSTREERDE OVERLAST

In tegenstelling tot de dalende criminaliteit nam de omvang van de totale geregistreerde overlast toe in de afgelopen jaren. Met name in de coronajaren 2020 en 2021 was de overlast hoog. Vooral jeugdoverlast

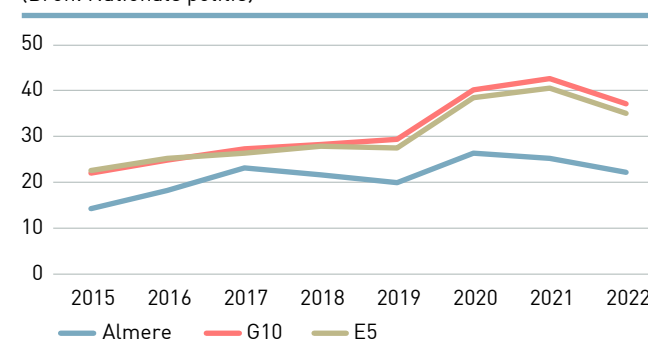
Totaal geregistreerde overlast Almere

(Bron: Nationale politie)

Totaal geregistreerde overlast, per 1.000 inwoners

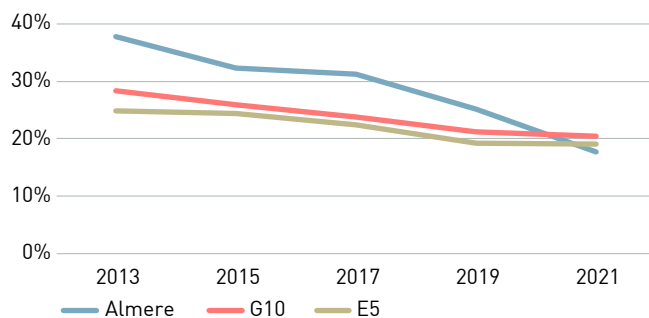
(Bron: Nationale politie)

en geluidshinder namen toe. Door meer aanwezigheid van bewoners in de woonomgeving werd meer overlast veroorzaakt en ervaren. In 2022 is de totale overlast weer gedaald, maar lieten sommige vormen een andere ontwikkeling zien. Jeugdoverlast en geluidshinder namen verder af, maar andere vormen van overlast in de openbare ruimte lieten juist een stijging zien. Dit gold voor drugs- en drankoverlast en overlast van verward of onbegrepen gedrag en daklozen. Deze trend is niet alleen zichtbaar in Almere maar ook in andere grote

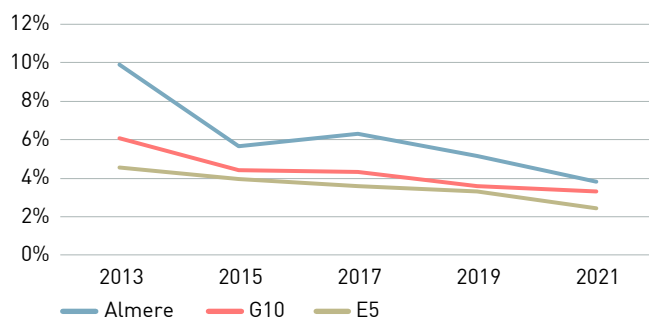
Onveiligheidsgevoelens in de buurt (% wel eens onveilig)

(Bron: CBS Veiligheidsmonitor)

Bang om slachtoffer te worden van criminaliteit in de buurt

(% vaak) (Bron: CBS Veiligheidsmonitor)

steden. Na de coronaperiode bevonden zich weer meer mensen in de openbare ruimte, waardoor mensen zich daar weer meer aan elkaar gingen storen. Deze overlast was in 2022 hoger dan voor de coronaperiode. De toename hangt waarschijnlijk samen met de lange wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg. Kwetsbare personen krijgen niet op tijd hulp, waardoor overlastgevend gedrag kan toenemen. Ook het beleid om psychische zorg zoveel mogelijk in de eigen woonomgeving te verlenen speelt hierin een rol. Dit geldt tevens voor het woningtekort dat zorgt voor een toename van het aantal dak- en thuislozen.⁶ In vergelijking met andere steden is in Almere het niveau van de geregistreerde overlast laag.

VEILIGHEIDSBEELEVING STEEDS BETER

De veiligheidsbeleving is over de jaren heen steeds beter geworden in Almere. Uit de Veiligheidsmonitor 2021 blijkt dat de meeste Almeerders zich nooit onveilig voelen. Het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt neemt steeds verder af. In 2021 gold dit voor 18% van de Almeerders van 15 jaar of ouder. Voorheen waren de onveiligheidsgevoelens in Almere hoger dan in de grote steden gemiddeld, maar dit was bij de laatste meting in 2021 niet meer het geval. De verbetering van de veiligheidsbeleving was in Almere dus sterker dan gemiddeld in de grote steden. Toch zijn er ook onderdelen waarop Almere het nog steeds minder goed doet dan gemiddeld. Zo is de angst om slachtoffer te worden van criminaliteit in Almere nog steeds relatief groot.

Hoe veilig iemand zich voelt is een samenspel van verschillende factoren. Wat hierin meespeelt zijn signalen van criminaliteit en overlast, de mate van sociale cohesie en sociale controle, de inrichting van de fysieke ruimte en het vertrouwen in instituties zoals politie en gemeente.⁷ Daarnaast hebben zorgen over grote maatschappelijke problemen een steeds grotere invloed op de veiligheids-

De veiligheidsbeleving is over de jaren heen steeds beter geworden in Almere

gevoelens van burgers. Dit geldt bijvoorbeeld voor zorgen over de economie en bestaanszekerheid, over terrorisme, migratie, klimaatverandering en over de teruglopende toegankelijkheid van de zorg. In de afgelopen jaren kwam daar nog een toenemend wantrouwen in de overheid bij dat werd veroorzaakt door de toelagenaffaire, de gevolgen van de gaswinning in Groningen en de coronamaatregelen.⁸

MAATSCHAPPELIJK ONGENOEGEN NEEMT TOE

Maatschappelijk ongenoegen is een gevoel van angst, onzekerheid, onvrede, of miskenning ten gevolge van ongreepbare fenomenen, zoals globalisering, klimaatverandering, migratie en ongelijkheid.⁹ Het maatschappelijk ongenoegen neemt de laatste jaren toe en wordt aangejaagd door de mogelijkheden van moderne technologie en sociale media. Deze combinatie leidt tot een toename van het aantal demonstraties en betogingen. Ook in Almere was deze toename merkbaar. Het aantal manifestaties of betogingen waarbij om advies werd gevraagd in het kader van de openbare orde en veiligheid steeg van 9 in 2019 naar 16 in 2020 en 27 in 2021. In 2022 waren het er 25. Het groeiende maatschappelijk ongenoegen in Nederland en ook in Almere kan processen van polarisatie en radicalisering versnellen.

3. Ambitie en thema's

Wij willen dat Almere een veilige stad blijft. Hoe wij dit willen bereiken staat in deze Veiligheidsagenda 2023-2026 en is verder uitgewerkt in het uitvoeringsplan. Veiligheid is een basale menselijke behoefte. Het is als smeerolie voor de samenleving: als mensen zich veilig weten, durven zij zich in vrijheid te bewegen, samen te leven en te werken.

In veel opzichten is Almere een veilige stad. Uit de Veiligheidsmonitor weten wij dat een grote meerderheid van inwoners zich nooit onveilig voelt. De geregistreerde criminaliteit laat al jaren een laag niveau zien. Dit geldt vooral voor traditionele delicten zoals woninginbraken, diefstallen en vernielingen. Dit positieve beeld willen wij graag zo houden. Er zijn echter ook aspecten waarop het minder goed gaat. Sommige delicten of overlastcategorieën lieten wel een stijging zien in de afgelopen jaren. Dit was bijvoorbeeld het geval bij gedigitaliseerde criminaliteit, wapenmisdrijven en overlast van verward of onbegrepen gedrag. Ook zagen wij een toename van het aantal demonstraties en een verharding in de jeugdcriminaliteit. Bovendien zijn de risico's op ondermijnende criminaliteit in Almere groot vergeleken met veel andere grote steden. Wij willen een verdere stijging van bepaalde vormen van criminaliteit en overlast tegengaan en de risico's op criminaliteit verkleinen. Onze belangrijkste ambitie is:

Almere blijft een
veilige stad om in te
wonen, te werken en
te verblijven.

Wij richten ons daarbij op de volgende vijf overkoepelende thema's:

1. Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

2. Digitale veiligheid

3. Veilige wijken

4. Maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering

5. Crisisbeheersing

Uit het EMMA-onderzoek¹⁰ en uit de input van partners, bewoners en gemeenteraad voor deze Veiligheidsagenda kwam het onderwerp jeugd in relatie tot veiligheid prominent naar voren. Om deze reden krijgt de doelgroep jeugd binnen bijna alle thema's van de veiligheidsaanpak extra aandacht. Dat deze thema-overstijgende doelgroep niet als afzonderlijk thema naar voren komt, betekent dus geenszins dat wij geen of weinig aandacht hebben voor jeugd in relatie tot veiligheid. Wij vatten het begrip jeugd ruim op. Het gaat hierbij niet alleen om minderjarigen, maar ook om jongvolwassenen (tot ongeveer 25 jaar).

De verschillende thema's staan niet volledig los van elkaar, er zijn vele verbanden. Waar nuttig en mogelijk stemmen wij de aanpak op elkaar af.

DOELEN

In dit hoofdstuk worden bij elk thema afzonderlijke doelen benoemd. Deze doelen dragen allemaal bij aan de hoofdambitie van deze veiligheidsagenda. De voortgang op de doelen gaan wij meten door middel van effectindicatoren, deze worden benoemd in het uitvoeringsplan. Bij de meeste doelen streven wij naar de verbetering van een positief fenomeen (zoals veiligheidsbeleving of burgerparticipatie) of naar de vermindering van een negatief fenomeen (zoals criminaliteit of overlast). Dit is het geval bij de doelen waarvan we de voortgang (goed) kunnen meten omdat er eenduidige effectindicatoren beschikbaar zijn. Bij de doelen waar geen of minder goede effectindicatoren beschikbaar zijn, hebben wij gekozen voor een andere formulering. Hierbij is het doel dat het betreffende fenomeen wordt voorkomen en/of bestreden. Het effect dat wij hiermee willen bereiken is vanzelfsprekend ook dat de situatie verbetert. Wij kunnen alleen in dat geval niet aantonen of dit ook werkelijk gebeurt.

INTEGRALE VEILIGHEIDSAANPAK

Wij werken integraal samen met onze partners en doen alles binnen onze mogelijkheden voor een stad waarin mensen veilig kunnen wonen, leren, werken, ontspannen en reizen. Dit doen wij niet alleen door het bestrijden van onveiligheid, maar ook door het creëren van veiligheid. Het gaat hierbij om het stimuleren dat mensen prettig met elkaar samenleven, zodat de kans op criminaliteit en overlast in de wijken afneemt. Hierbij staan zaken als vertrouwen (in elkaar én in de overheid), verbinding, eigenaarschap en betrokkenheid centraal. Wij werken zoveel mogelijk aan een sluitende (keten)aanpak van preventie, repressie en nazorg. Een goede verhouding tussen preventieve en repressieve maatregelen is daarbij van groot belang. Wij voorkomen waar het kan, maar grijpen in waar nodig. Als gemeente hebben wij

voornamelijk een rol in het voorkomen van criminaliteit en overlast. Er zijn echter ook repressieve maatregelen nodig om te begrenzen en de veiligheid in onze stad te waarborgen, gericht op zowel het bestuursrecht als het strafrecht. Daarnaast kan er een preventieve werking uitgaan van repressieve maatregelen, waardoor de repressie bijdraagt aan het voorkomen van toekomstige onveiligheid.

Organisatie

De gemeente heeft de regie op het gebied van integrale veiligheid, maar veiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid. De gemeenteraad stelt de kaders (voor vier jaar) vast. Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor de voortgang en

rapporteert hierover. De burgemeester coördineert het veiligheidsbeleid en heeft daarbij eigen wettelijke bevoegdheden. De lokale gezagsdriehoek is het overleg tussen de burgemeester, het sectorhoofd van de politie en de officier van justitie en opereert op het snijvlak van de openbare orde en het strafrecht. Het college van burgemeester en wethouders is daarnaast verantwoordelijk voor crisisbeheersing, rampenbestrijding, de organisatie van brandweerzorg en geneeskundige hulpverlening. De uitvoering hiervan is door de Flevolandse gemeenten belegd bij de Veiligheidsregio Flevoland. Tijdens rampen, crises en (dreigende) openbare ordeverstoringen in onze gemeente is de burgemeester het bevoegd gezag.

“

Partnerschap is een belangrijke succesfactor in de integrale veiligheidsaanpak

”

De politie is een belangrijke samenwerkingspartner in de handhaving van de openbare orde en aanpak van criminaliteit. Door het tekort aan politiecapaciteit knelt het in de samenwerking en uitvoering. De formatie en bezetting van de politie heeft geen gelijke tred gehouden met groei en ontwikkeling van Almere. Een vergrote uitstroom vanwege pensionering heeft geleid tot een extra kloof tussen formatie en bezetting. In de afgelopen jaren zijn diverse maatregelen genomen waardoor deze kloof vanaf 2024 in stappen wordt gedicht. Vanuit Midden-Nederland, de politie-eenheid waarvan Almere onderdeel uitmaakt, vindt een stevige bestuurlijke lobby plaats om de formatie van de politie beter te laten aansluiten op de groei, ontwikkeling en de bijbehorende veiligheidssituatie van onder meer Almere.

Partnerschap is een belangrijke succesfactor in de integrale veiligheidsaanpak. Op veel terreinen werken wij niet alleen intensief samen met politie, OM en interne partners, maar ook met bijvoorbeeld de Veiligheidsregio Flevoland, het Regionaal informatie- en expertisecentrum (RIEC), de GGD, Veilig Thuis, reclassering, jongerenwerk en hulp- en zorgverleners. In het Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland werken wij samen met zorg- en justitiepartners bij de aanpak van complexe problematiek rond criminaliteit, overlast, huiselijk geweld en radicalisering.

Ook bewoners en ondernemers zijn onmisbare partners bij een effectieve veiligheidsaanpak.

Gebiedsgericht

In de uitvoering van het veiligheidsbeleid wordt zowel stadsbreed als gebiedsgericht gewerkt, afhankelijk van het onderwerp. Onze stad is ingedeeld in drie (samengestelde) gebieden, die overeenkomen met de drie Almeerse basisteams van de politie. Het betreft de gebieden Almere Buiten-Hout, Almere Stad Oost-Haven, en Almere Stad West-Poort.

AFBAKENING

De veiligheidsaanpak kent een repressieve en een preventieve kant. De repressieve aanpak, het handhaven van de openbare orde en veiligheid en de inzet van bestuurlijke maatregelen, is de bevoegdheid van de burgemeester. In de veiligheidsagenda is het beleid voor de repressieve aanpak opgenomen. De verantwoordelijkheid over deze aanpak aan de gemeenteraad vindt plaats via de voortgangsrapportage. De preventieve aanpak is domeinoverstijgend. Zo wordt bijvoorbeeld bij de aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit samengewerkt met interne en externe partners op het gebied van zorg en welzijn, leefbaarheid en onderwijs. Een deel van de preventieve aanpak is direct gerelateerd aan openbare orde en veiligheid, maar de preventieve aanpak is veel breder. Denk bijvoorbeeld aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten of de begeleiding van ex-gedetineerden. De veiligheidsagenda is daarmee dus niet het enige of allesomvattende beleidsdocument voor de preventieve aanpak. In de veiligheidsagenda is de preventieve aanpak die een directe relatie heeft met openbare orde en veiligheid opgenomen. Wij rapporteren in onze voortgangsrapportages over dit deel van de preventieve aanpak. Over andere delen wordt de raad separaat geïnformeerd.

Thema 1

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

ONDERWERPEN

- Georganiseerde ondermijnende criminaliteit
- Jonge aanwas
- Mensenhandel

Bij ondermijnende criminaliteit maken criminelen voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en diensten. Het gaat om het gebruiken van legale structuren voor criminele handelingen of om crimineel geld wit te wassen. Er is sprake van verwevenheid tussen de onder- en de bovenwereld. Ondermijning is niet altijd zichtbaar, maar heeft wel voelbare en merkbare negatieve gevolgen voor de inwoners en ondernemers in onze gemeente. Dit type criminaliteit is een probleem omdat het de veiligheid, leefbaarheid, economie, het rechtsgevoel en het gezag van de overheid ernstig aantast. Ondermijning kent verschillende verschijningsvormen. Denk hierbij aan drugshandel, mensenhandel, (zorg) fraude, vastgoedfraude, corruptie, oneerlijke concurrentie en afpersing. Grof geweld wordt hierbij niet geschuwd.

Op basis van het coalitieakkoord 2022-2025 'Bouwen aan een gezonde toekomst' investeren wij de komende vier jaar extra in het vraagstuk van ondermijning. Hiermee is een verdieping en verbreding van de aanpak van ondermijning mogelijk, onder meer op het gebied van drugscriminaliteit, mensenhandel en milieucriminaliteit. Ook de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen kan hiermee worden uitgebreid.

GEORGANISEERDE ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT

DOEL: Georganiseerde ondermijnende criminaliteit wordt voorkomen en bestreden.

Aanpak

De afgelopen jaren is in Almere een aanpak tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit ontwikkeld die wij de komende vier jaar voortzetten en intensiveren. Wij werken samen met partners als het RIEC, de politie en het OM in een integrale aanpak. Onze rol in deze samenwerking is het aanpakken van de verwevenheid tussen de onder- en de bovenwereld met bestuurlijke maatregelen. Deze bestuurlijke aanpak door de gemeente is aanvullend aan de strafrechtelijke en fiscale aanpak die de andere partners kunnen inzetten.

Bij de aanpak van georganiseerde ondermijnende (drugs) criminaliteit werken wij regionaal intensief samen, zowel met partners binnen de politieregio Midden-Nederland, als met de partners binnen het district Flevoland. Het recente

regionale actieplan '[Wie praat, die gaat 3.0](#)' vormt de leidraad om onze aanpak van ondermijning uit te bouwen. De volgende regionale thema's krijgen prioriteit in de Almeerse aanpak:

- Jonge aanwas in de drugscriminaliteit: hierna in een apart doel beschreven.
- Mensenhandel: hierna in een apart doel beschreven.
- Weerbare overheid: wij werpen bestuurlijke barrières op tegen ondermijnende criminaliteit, zoals afgesproken in '[De Flevolandse norm](#)'. Daarnaast werken wij aan bewustwording bij ambtenaren, politieke ambtsdragers en bestuurders.
- Communicatie: wij werken aan bewustwording in de samenleving door te communiceren over de aanpak van ondermijning en de behaalde resultaten.
- Criminele geldstromen: ontwikkelthema dat wij eerst met onze partners verkennen. Wij streven naar een beter inzicht in de bedrijfsprocessen van criminele activiteiten zodat duidelijk wordt op welke manier wij deze processen in samenwerking met onze partners kunnen verstoren.

Naast de regionale thema's geven wij prioriteit aan de volgende districtelijke thema's:

- Bedrijventerreinen: wij intensiveren de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen door het vergroten van het aantal integrale controles, zoals beschreven in het [Verdiepingsplan aanpak ondermijning Almere](#).
- Outlaw motorcycle gangs (in combinatie met horeca): door met onze partners samen te werken, kunnen wij effectiever handhaven en optreden met strafrechtelijke,

bestuurlijke- en financiële maatregelen. Wij ontwikkelen een aanpak tegen de vestiging van OMG-clubhuizen op bedrijventerreinen.

- Vastgoedfraude en transport: twee ontwikkelthema's die wij met onze partners verkennen om te bezien wat de omvang is van de problematiek en in hoeverre wij effectieve interventies kunnen ontwikkelen en inzetten om de werkwijzen te verstoren en te bestrijden.

Tot slot komt uit het Almeerse coalitieakkoord, naast drugscriminaliteit, mensenhandel en bedrijventerreinen, ook milieucriminaliteit naar voren als lokaal thema binnen de aanpak van ondermijning. Ook dit is voor ons een ontwikkelthema. De Almeerse ondermijningsthema's zijn voor twee jaar vastgesteld (2023-2024). Na die periode bekijken wij waar onze prioriteiten daarna komen te liggen.

JONGE AANWAS

DOEL: Jonge aanwas en doorgroei van jongeren in de georganiseerde (drugs)criminaliteit wordt voorkomen en bestreden.

Aanpak

- Wij breiden de lokale persoonsgerichte aanpak (lokale PGA) en de PGA 18min uit. Voortaan komen jonge aanwas en doorgroeiers in de (hard)drugscriminaliteit ook in aanmerking voor deze PGA's, uitgevoerd door de GGD. Ook de criteria van de Top X, uitgevoerd door het Zorg en Veiligheidshuis Flevoland (ZVHF), worden aangepast zodat ook plegers van zwaardere drugscriminaliteit deze persoons- en systeemgerichte aanpak kunnen krijgen.
- Het Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland (ZVHF) start met een re-integratieofficier (RIO), die zicht richt op een succesvolle terugkeer van ex-gedetineerde jongvolwassenen in de maatschappij. Het gaat hierbij

om plegers van high impact crimes met hardnekkige multiproblematiek.

- Samen met de scholen in het voortgezet onderwijs, (jeugd)boa's¹¹, politie en het jongerenwerk werken wij aan het verder verbeteren van de veiligheid in en om school. Ook zetten wij voorlichtingslessen in om de weerbaarheid van jongeren te vergoten tegen de verleidingen van (drugs)criminaliteit.
- In samenwerking met het programma Straatwaarde(n) van het RIEC zetten wij in lokale afstemming nieuwe interventies in.
- Wij zetten ons in om jongeren die een verhoogd risico hebben om in de drugscriminaliteit terecht te komen, te verbinden met bestaande (preventieve) voorzieningen

vanuit andere gemeentelijke beleidsvelden.

- Wij breiden de kennis van zorg- en welzijnspersonals over risicofactoren voor jeugdcriminaliteit uit. Signalen worden daarmee eerder herkend en gemeld.
- Wij blijven samen met onze partners (offline en online) zicht houden op (het ontstaan van) jeugdnetwerken waarvan de leden overlastgevend of crimineel gedrag laten zien. Waar nodig en mogelijk wordt een integrale aanpak opgestart.
- Wij blijven uitvoering geven aan het landelijke Actieplan Wapens en Jongeren.
- Wij bouwen in samenwerking met onze partners het specialisme op om criminele negatieve rolmodellen van hun voetstuk te halen.

PREVENTIE MET GEZAG

Om onze doelen te bereiken op het gebied van de preventie van jeugdcriminaliteit willen wij aansluiten bij het landelijke programma 'Preventie met gezag'. Met middelen van dit programma kunnen wij ondermijnende criminaliteit een halt toeroepen door te investeren in preventieve maatregelen, in combinatie met het doorzetten van een krachtige aanpak van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Het ministerie van Justitie en Veiligheid stelt op basis van een programmaplan structurele middelen beschikbaar om ondermijning tegen te gaan. Het is daarbij de bedoeling om preventie meer onderdeel te laten zijn van de vroegtijdige aanpak van (jeugd)criminaliteit. Hierin willen wij gezamenlijk optrekken met partners als politie, Openbaar Ministerie en het Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland, maar nadrukkelijk ook intern tot verdere integrale afstemming komen. Halverwege 2023 wordt waarschijnlijk bekend of wij als Almere aanspraak kunnen maken op deze middelen.

MENSENHANDEL

DOEL: Mensenhandel wordt aangepakt.

Aanpak

Bij het tegengaan van mensenhandel werken wij samen met de andere Flevolandse gemeenten. In het regionaal Ambitieplan Mensenhandel Flevoland 2022 hebben wij zes ambities geformuleerd die wij willen bereiken in onze regio:

- Adequaatsignaleren en melden;
- Effectief samenwerken;
- Slachtoffers samenhangende hulp en ondersteuning bieden;
- Meer zicht krijgen op aard, omvang en risicofactoren;
- Barrières opwerpen;
- Slachtofferschap reduceren.

Mensenhandel is moeilijk op te sporen. In regionaal verband beginnen wij daarom met bewustwording, onder meer door het geven van voorlichting. Daarnaast ondersteunen wij (potentiële) slachtoffers om uit het netwerk te komen en om daarna de juiste hulp en zorg te krijgen. Wij hopen meer zicht te krijgen op het fenomeen mensenhandel door deze basis op orde te krijgen. Een belangrijke randvoorwaarde hiervoor is een goede samenwerking met ketenpartners. Daarom investeren wij ook in het opbouwen van het netwerk met de partners. In navolging op het regionale Ambitieplan Mensenhandel Flevoland 2022 stellen wij voor Almere een lokaal uitvoeringsplan op, waarin de regionale ambities worden uitgewerkt.

Thema 2

Digitale veiligheid

ONDERWERPEN

- Digitale criminaliteit
- Online aangejaagde ordeverstoringen

De samenleving digitaliseert. Hoewel digitalisering veel nieuwe kansen en mogelijkheden met zich meebrengt, gaan er ook risico's mee gepaard. Steeds meer mensen worden slachtoffer van digitale criminaliteit en de gevolgen blijven doorgaans niet beperkt tot enkel materiële schade. Ook psychische of emotionele problemen kunnen het gevolg zijn. De omvang en de ernst van deze problematiek maken dat er een belangrijke taak ligt voor de overheid om haar inwoners hiertegen weerbaar te maken. Daarnaast is het belangrijk dat de overheid online een goede informatiepositie verwerft om daarmee (dreigende) openbare ordeverstoringen te kunnen voorkomen.

DIGITALE CRIMINALITEIT

DOEL: Digitale criminaliteit daalt ten opzichte van de voorgaande periode.

Aanpak

Samen met politie en andere samenwerkingspartners geven wij prioriteit aan een digitaal weerbare stad. Om goed onderbouwde beleidskeuzes te kunnen maken, voeren wij een verdiepende analyse uit naar de aard en omvang van digitale criminaliteit.

Om een verdere toename van digitale criminaliteit te voorkomen, maken wij inwoners en ondernemers weerbaarder. Dit betekent dat zij zich beter kunnen beschermen tegen digitale criminaliteit. Ook weten zij beter wat ze kunnen doen wanneer zij hier toch slachtoffer van geworden zijn. Wij richten ons daarbij op de volgende doelgroepen:

- **Jeugd:** bij deze doelgroep zetten wij in op bewustwording en weerbaarheid door middel van trainingen in de vorm van games. Hieronder valt ook Cyber24, een voorlichting in het reguliere voorlichtingsprogramma in het onderwijs.
- **Senioren:** voor Almeerse senioren zetten wij in op bewustwording en weerbaarheid door middel van (deels zelf ontwikkelde) voorlichtingen en trainingen.
- **Ondernemers:** samen met ondernemers en het Platform Veilig Ondernemen Midden-Nederland organiseren wij informatiebijeenkomsten. Deze zijn met name gericht op het midden- en kleinbedrijf en bedoeld om de weerbaarheid van ondernemers te vergroten.

- **Almeeders:** in samenwerking met de Veiligheidscoalitie Midden-Nederland starten wij met Digitale Buurtambassadeurs. Deze ambassadeurs op het gebied van digitale veiligheid leren hun buurtgenoten hoe zij cybercriminaliteit kunnen herkennen en hoe zij kunnen voorkomen dat zij hier slachtoffer van worden. Daarnaast zetten wij communicatie in om de cyberweerbaarheid in Almere te vergroten. Waar mogelijk sluiten wij aan bij regionale en landelijke mediacampagnes.

ONLINE AANGEJAAGDE ORDEVERSTORINGEN

DOEL: Online aangejaagde ordeverstoringen worden voorkomen en aangepakt.

Aanpak

Steeds vaker worden gemeenten geconfronteerd met openbare ordeverstoringen die online beginnen of online worden versterkt. Het is daarom belangrijk dat de gemeente weet wat er speelt in de stad, ook in het digitale domein. In samenwerking met politie en andere partners verkennen wij de mogelijkheden van een aanpak om snel en weloverwogen te kunnen optreden bij (dreigende) online aangejaagde ordeverstoringen. Deze aanpak moet ons in staat stellen om preventief, en waar nodig repressief, op te treden. Als onderdeel van de aanpak zetten wij waar mogelijk burgemeestersbevoegdheden in in het digitale domein. Deze aanpak sluit aan bij onze inzet om signalen van polarisatie en maatschappelijke onrust beter en eerder te kunnen herkennen (zie thema 4).

Thema 3

Veilige wijken

ONDERWERPEN

- Veiligheidsbeleving
- Burgerparticipatie
- High impact crimes en veelvoorkomende criminaliteit
- Overlast op straat
- Woonoverlast
- Veilig ondernemen
- Straatintimidatie
- Schoolveiligheid
- Huiselijk geweld

Als dicht bij huis of zelfs binnenshuis criminaliteit of overlast plaatsvindt, raakt dat mensen direct. De impact is groot en het kan leiden tot een gevoel van onveiligheid. Een overheid die deze criminaliteit en overlast tegengaat, wekt vertrouwen en levert een bijdrage aan het vergroten van het veiligheidsgevoel. De Almeerse wijken, straten en huizen moeten zowel veilig voelen als veilig zijn. Dit geldt ook voor bedrijventerreinen, winkelcentra, scholen en het openbaar vervoer. Wij zorgen daarom voor een sterke basis in de aanpak van de overlast en van de zogenoemde traditionele criminaliteit die veelal plaatsvindt in de wijken. Tegelijkertijd brengen wij op enkele belangrijke onderdelen focus aan in de aanpak.

VEILIGHEIDSBELEVING

Als de criminaliteit en overlast dalen, voelen mensen zich vaak veiliger. Via het tegengaan van criminaliteit en overlast werken wij aan een betere veiligheidsbeleving. Echter zijn er ook veel andere factoren die de veiligheidsbeleving beïnvloeden. Zo zijn de inrichting van de fysieke ruimte en de mate van sociale cohesie in de buurt van invloed. Het vertrouwen in instituties zoals de gemeente en de politie is ook een factor die meespeelt bij de veiligheidsbeleving. Dit geldt ook voor de manier waarop door die instituties wordt gecommuniceerd over veiligheid.¹²

DOEL: De veiligheidsbeleving is beter dan in de voorgaande periode.

Aanpak

Naast alle andere inspanningen beschreven in deze Veiligheidsagenda gaan wij voor een betere veiligheidsbeleving het volgende doen:

- Wij zetten in op versterking van de sociale cohesie in buurten. Hiervoor verstevigen wij de samenwerking tussen het veiligheidsdomein, het sociaal domein en leefbaarheid.
- De fysieke kwaliteit van de omgeving draagt bij aan het veiligheidsgevoel. Wij versterken daarom de samenwerking tussen het gemeentelijke fysieke domein en het veiligheidsdomein.

- Wij werken aan het vergroten van het vertrouwen van bewoners in de gemeente en de politie. Dit doen wij onder andere door te investeren in communicatie om bewoners te informeren over veiligheid, om te laten zien dat wij er zijn en wat wij doen.

BURGERPARTICIPATIE

Bewoners spelen een steeds grotere rol in het veiligheidsdomein. Zij zijn een belangrijke partner van gemeente en politie in het tegengaan van overlast en criminaliteit. Er zijn meerdere manieren om te participeren (buurtpreventieteams, buurtappgroepen, Waaks, Burgernet) en bewoners kiezen zelf welke vorm van participatie het beste bij hen past.

DOEL: De burgerparticipatie bij de veiligheid en leefbaarheid in de wijk is groter dan in de voorgaande periode.

Aanpak

De komende jaren zetten wij ons in om de betrokkenheid onder burgers te behouden en verder te stimuleren. Daarbij zijn een goede samenwerking, informatie-uitwisseling en onderling vertrouwen cruciaal. De buurtpreventieteams worden begeleid door een opbouwwerker van welzijnsstichting De Schoor, die ook is belast met de werving van nieuwe actieve bewoners. Wij zetten samen met de politie nieuwe trainingen op, die voor alle actieve bewoners toegankelijk zijn en waarmee wij ook nieuwe actieve bewoners werven.

HIGH IMPACT CRIMES EN VEELVOORKOMENDE CRIMINALITEIT

High impact crimes zijn delicten die een grote inbreuk maken op een persoon of de persoonlijke levenssfeer. Deze delicten zijn van grote invloed op het veiligheidsgevoel van bewoners. Daarom blijven wij aandacht hebben voor high impact crimes. Het gaat hierbij om woninginbraken, straatroven, overvallen en ernstig geweld tegen personen. Veelvoorkomende criminaliteit bestaat uit delicten als winkeldiefstal en fietsdiefstal, auto-inbraak, vernieling en

licht uitgaansgeweld. Dit type criminaliteit zorgt voor veel overlast en economische schade en vraagt daarom om een daadkrachtige en afgewogen aanpak.

DOEL: High impact crimes en veelvoorkomende criminaliteit dalen ten opzichte van de voorgaande periode.

Aanpak

- Om high impact crimes tegen te gaan, zetten wij de huidige intensieve aanpak voort, zowel aan de opsporingskant als door investeringen in burgerparticipatie, preventie en heterdaadkracht. Wij werken hierbij informatiegestuurd en kunnen daardoor maatregelen inzetten op plaatsen en tijden die het meest kwetsbaar zijn. De aanpak volgt drie sporen:
 - Preventie: hierbij werken wij intensief samen met ondernemers, buurtpreventieteams en woningcorporaties. Ook bieden wij bewoners en ondernemers via verschillende kanalen preventieadvies.
 - Repressie: wij werken samen met politie en nemen extra maatregelen waar en wanneer dit nodig is. Jongeren die deze delicten plegen kunnen worden aangemeld voor een persoonsgerichte aanpak (PGA) via het Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland (Top X) of de GGD (PGA 18min).
 - Nazorg: slachtoffers krijgen slachtofferhulp aangeboden en ontvangen preventieadvies tegen herhaald slachtofferschap.
- De aanpak van veelvoorkomende criminaliteit geven wij gebiedsgericht vorm in samenwerking met politie en (jeugd)boa's. Door informatiegestuurd te werken hebben wij kwetsbare plekken snel in beeld en kunnen wij indien nodig op hotspots extra toezicht inzetten en op andere manieren de inzet intensiveren.
- Wij werken samen met ondernemers en de politie aan veilige bedrijventerreinen, veilige winkel- en uitgaansgebieden, veilig openbaar vervoer en veilig betaald voetbal, zoals afgesproken in verschillende convenanten. In de werkgroepen Veilig Ondernemen worden soortgelijke afspraken gemaakt tussen ondernemers, politie en gemeente.
- Wij zetten communicatie in om de aanpak van high impact crimes en veelvoorkomende criminaliteit te ondersteunen.

OVERLAST OP STRAAT

Overlast in de openbare ruimte kan de veiligheid en leefbaarheid en de beleving daarvan sterk beïnvloeden.

DOEL: Overlast op straat daalt ten opzichte van de voorgaande periode.

Aanpak

Wij blijven inzetten op het tegengaan van overlast in de openbare ruimte. Meer specifiek richten wij ons op overlast door personen met verward of onbegrepen gedrag, jeugdoverlast en drank- en drugsoverlast van verslaafden en daklozen.

- Wij werken bij het tegengaan van overlast samen met politie en ondernemers, volgens de afspraken in de [convenanten](#) Veilig Uitgaan, Veilig Openbaar Vervoer en Veilig Voetbal. In de werkgroepen Veilig Ondernemen worden soortgelijke afspraken gemaakt.
- Wij zetten een hotspotsaanpak in als er sprake is van structurele en ernstige overlast in een specifiek gebied, buurt of straat.
- Door de burgemeester zijn gebieden in de stad aangewezen, zoals hangplekken en schoolpleinen, waar een alcohol- en blowverbod geldt.
- Wij zetten in op het voorkomen dat personen met verward of onbegrepen gedrag een gevaar vormen voor zichzelf en anderen of overlast veroorzaken. Dit doen wij door het ontwikkelen van een sluitende aanpak.
- Personen die voor veel overlast zorgen, waarbij sprake is van complexe problematiek, krijgen een persoonsgerichte aanpak (lokale PGA, uitgevoerd door de GGD).
- Politie, jeugdboa's en het jongerenwerk zien onder onze regie toe op locaties van jeugdoverlast. Wanneer er een

In een grote stad als Almere ervaren bewoners regelmatig woonoverlast

- groep of netwerk ontstaat waarin jeugdigen structureel overlastgevend gedrag laten zien en/of criminaliteit plegen, starten wij een integrale aanpak.
- Rond de jaarwisseling streven wij naar zo min mogelijk overlast voor natuur en dier door vuurwerkvrije zones in te stellen in kwetsbare gebieden waar dit nodig is.

WOONOVERLAST

In een grote stad als Almere ervaren bewoners regelmatig woonoverlast, zoals geluidsoverlast van burens, vervuilde tuinen en woningen, viezigheid van dieren of verloederde panden. Als deze overlast aanhoudt, kan het woongenot en veiligheidsgevoel van bewoners ernstig worden aangetast.

DOEL: Woonoverlast daalt ten opzichte van de voorgaande periode.

Aanpak

Wij zetten de huidige aanpak van woonoverlast voort, bestaande uit:

- Inzet van buurtbemiddeling bij conflicten en overlast tussen burens.

- Integrale samenwerking bij complexe casussen tussen gemeente, politie, woningcorporaties en hulpverlening waarbij wij de regie voeren.
- Het monitoren van nieuwe trends en ontwikkelingen op het gebied van overlast en hierop anticiperen.
- Het bevorderen van de deskundigheid van partners en professionals.
- Inzet van bestuurlijke maatregelen om overlast tegen te gaan, zoals mogelijk gemaakt in de Wet aanpak woonoverlast.

VEILIG ONDERNEMEN

De ervaring leert dat de samenwerking tussen gemeente, ondernemers en andere partners grote meerwaarde heeft voor de veiligheid en leefbaarheid in winkelcentra en op bedrijventerreinen.

DOEL: Bedrijventerreinen en winkelcentra zijn veiliger dan in de voorgaande periode.

Aanpak

Bij het verbeteren van de veiligheid op bedrijventerreinen en in winkelcentra werken wij via de werkgroepen Veilig Ondernemen samen met ondernemers en andere partners. De komende jaren zetten wij in op verdere verbetering van deze samenwerking. Ook verbeteren wij de informatie-uitwisseling en de aanpak van veiligheidsproblemen. Daarnaast blijven wij inzetten op het uitbreiden van het aantal werkgroepen Veilig Ondernemen.

STRAATINTIMIDATIE

De gemeente Almere is sinds 2018 aangesloten bij het project [Safe Streets](#) van de Verenigde Naties. In een 'Safe Streets' gemeente wordt straatintimidatie aangepakt zodat inwoners zich zonder angst voor seksuele of andere

vormen van intimidatie in de openbare ruimte kunnen bewegen.

DOEL: Straatintimidatie wordt voorkomen en bestreden.

Aanpak

Wij zetten de aanpak van straatintimidatie voort door middel van publiekscampagnes. Deze campagnes zorgen voor bewustwording en een grotere meldingsbereidheid en geven inzicht in wat slachtoffers en omstanders kunnen doen tegen straatintimidatie. Daarnaast bieden wij voorlichtingslessen aan op scholen over straatintimidatie.

SCHOOLVEILIGHEID

Wij vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren naar school gaan in een veilige omgeving. Ook is het van belang dat zij op school leren weerbaar te zijn tegen de verleidingen van criminaliteit en tegen radicale invloeden. Een goede samenwerking tussen onderwijs, zorg en veiligheid is belangrijk, juist als de complexiteit van de problemen toeneemt.

DOEL: Jongeren volgen onderwijs in een veilige omgeving.

Aanpak

Wij versterken de samenwerking met relevante partners. Dit doen wij onder andere door het actualiseren van het convenant [Veiligheid op scholen](#) en het versterken van de schoolveiligheidsnetwerken op stadsdeelniveau. Daarnaast vergroten wij de weerbaarheid van jongeren tegen criminaliteit en radicalisering door het aanbieden van verschillende voorlichtingslessen.

HUISELIJK GEWELD

Huiselijk geweld en kindermishandeling hebben grote en vaak levenslange gevolgen. Kinderen en volwassenen die worden mishandeld, ondervinden daarvan vaak langdurige schade op medisch, sociaal en psychisch gebied.

DOEL: Huiselijk geweld en kindermishandeling dalen ten opzichte van de voorgaande periode.

Aanpak

De laatste jaren hebben wij steeds meer zicht gekregen op de werkzame bestanddelen van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling dankzij onze deelname aan het landelijk programma '[Geweld Hoort Nergens Thuis](#)'. De geleerde lessen uit dit programma werken wij de komende periode uit in de nieuwe Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Flevoland 2023-2026. Hierover wordt separaat gecommuniceerd. Verder gaan wij door met het inzetten van de bestuurlijke maatregel tijdelijk huisverbod. Daarnaast zetten wij de Multidisciplinaire Aanpak (MDA++) voort via het Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland. De MDA++ is een integrale en specialistische aanpak voor ernstige casussen van kindermishandeling en huiselijk en seksueel geweld.

Onderzoek wijst uit dat bij gevallen van huiselijk geweld vaak ook sprake is van dierenmishandeling en omgekeerd. Wij blijven aandacht geven aan de relatie tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling. In onze communicatie over het herkennen van signalen van huiselijk geweld is een passage over de relatie met dierenmishandeling opgenomen. Het blijft mogelijk voor slachtoffers van huiselijk geweld om huisdieren mee te nemen naar de opvang.

Thema 4

Maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering

ONDERWERPEN

- Polarisation en maatschappelijke onrust
- Radicalisering en extremisme

De laatste jaren is landelijk steeds meer aandacht voor polarisatie, maatschappelijk ongenoegen en maatschappelijke onrust. Hoewel dit verschillende termen zijn, verwijzen ze in de kern naar een toenemende afstand tussen (groepen) inwoners en elkaars opvattingen. Ook de toenemende afstand tussen inwoners en de overheid is hier een aspect van. Verharding en verdieping van polarisatie en maatschappelijk ongenoegen kunnen leiden tot radicalisering en extreem gedachtegoed.

POLARISATIE EN MAATSCHAPPELIJKE ONRUST

Polarisatie is een groeiend wij-zij denken. Als de afstand tussen personen, groepen of instanties te groot wordt, gaat inlevingsvermogen in de ander verloren en nemen angst en afkeer toe. Deze polarisatie uit zich onder andere in een verharding van het (online) publieke debat. Ook kan het tot uiting komen in demonstraties en verstoringen van de openbare orde. Wij spreken dan van maatschappelijke onrust.

DOEL: Polarisation en maatschappelijke onrust in Almere worden herkend en aangepakt.

Aanpak

- Wij zetten in op het beter en eerder herkennen van signalen van polarisatie en maatschappelijke onrust door professionals. Daarnaast ontwikkelen wij een bredere aanpak voor de opvolging van deze signalen.
- Wij zien samen met onze veiligheidspartners toe op de openbare orde en veiligheid bij manifestaties. Wanneer nodig nemen wij maatregelen om manifestaties zonder ordeverstoringen te laten verlopen.
- Bij een grote sociale cohesie en weinig (gevoelens van) uitsluiting is de kans op het ontstaan van polarisatie en maatschappelijke onrust kleiner. Wij versterken de samenwerking binnen de gemeente tussen de domeinen die zich richten op sociale cohesie en het tegengaan van uitsluiting.

RADICALISERING EN EXTREMISME

Als (jonge) mensen het gevoel hebben dat iets van grote waarde wordt bedreigd, kunnen ze vatbaar zijn voor radicalisering. Verharding en verdieping van polarisatie en maatschappelijk ongenoegen kunnen leiden tot radicalisering en extreem gedachtegoed. De gemeente heeft in de aanpak van radicalisering een regierol.

DOEL: Radicalisering en extremisme in Almere worden herkend en aangepakt.

Aanpak

- Wij gaan in gesprek met de gemeenteraad en maatschappelijke partners om te komen tot een goede en gedragen manier om het zicht te verbeteren op de aanwezige vormen van extremisme in Almere.
- Wij vergroten de weerbaarheid van jongeren en hun omgeving tegen invloeden van radicaal gedachtegoed door het inzetten van voorlichting op scholen. Ook bieden wij kwetsbare jongeren gerichte trainingen aan.
- Wij vergroten de kennis van professionals over radicalisering en over het herkennen en melden van signalen. Zo kan mogelijke radicalisering eerder gesignaleerd worden en kan sneller hulp ingezet worden.
- Wij verbeteren de mogelijkheid voor professionals om signalen te melden.
- Wij zetten de persoonsgerichte aanpak voor radicaliserende personen via het Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland voort en verbeteren de aanpak.

Thema 5 Crisisbeheersing

ONDERWERPEN

- Crisisorganisatie
- Preventie

Crisisbeheersing heeft als doel het voorbereiden op en verkleinen van de negatieve gevolgen van een ramp of crisis om zo snel mogelijk terug te keren naar een 'normale' beheersbare situatie. De laatste jaren kregen wij vaker dan voorheen te maken met langdurige en grensoverschrijdende crises; denk aan de coronacrisis en de huidige vluchtelingen crisis. Ontwikkelingen als digitalisering, risico op pandemieën, klimaatverandering en polarisatie met het risico op snellere en heviger maatschappelijke onrust hebben de komende jaren invloed op de voorbereiding en uitvoering van crisisbeheersing. Het risico op openbare ordeverstoringen en veiligheidsincidenten of een zogenaamde flitsramp, waarbij een acute inzet noodzakelijk is, is onverminderd aanwezig. Dit vraagt om flexibiliteit in de crisisorganisatie.

Wij zijn verantwoordelijk voor crisisbeheersing, rampenbestrijding, de organisatie van brandweezorg en geneeskundige hulpverlening. De gemeenten in Flevoland hebben, conform de Wet veiligheidsregio's, een gemeenschappelijke regeling getroffen. Hiermee zijn de gemeenten opdrachtgever en hebben zij de uitvoering van de crisisbeheersing, rampenbestrijding, de organisatie van brandweezorg en geneeskundige hulpverlening bij de Veiligheidsregio Flevoland georganiseerd. Onze rol in de crisisbeheersing is veelzijdig. Als opdrachtgever voor de veiligheidsregio is het van belang om toe te zien op de uitvoering van de bij de Veiligheidsregio Flevoland belegde taken en op de financiering. Aan de andere kant zijn wij tijdens een ramp of crisis een uitvoerende partner, gezamenlijk met de hulpverleningsdiensten.

CRISISORGANISATIE

Wat wij concreet moeten doen, is afhankelijk van het soort incident, crisis of ramp en kan enorm uiteenlopen. De uitdagingen om opvang voor vluchtelingen te realiseren zijn totaal anders dan de uitdagingen tijdens de coronacrisis of bij een (grotere) brand of ongeval. In alle voorkomende gevallen dienen wij goed voorbereid te zijn. Het eerste doel op het gebied van crisisbeheersing is gericht op de organisatie en voorbereiding van crisisbeheersing.

DOEL: Na een ramp, crisis of groter incident is de situatie zo snel mogelijk beheersbaar en keren wij waar mogelijk terug naar 'normaal'.

Aanpak

- Wij zijn organisatorisch zo goed mogelijk voorbereid op een ramp, crisis of incident. De gemeente houdt de processen van de Bevolkingszorg op peil door te zorgen voor een goed opgeleide, getrainde en geofende piketorganisatie. Sleutelfunctionarissen in de crisisorganisatie zijn via piketdiensten 24 uur per dag beschikbaar.
- Wij werken de komende jaren toe naar een flexibeler crisisorganisatie waarbij wij aansluiten bij de landelijke en regionale ontwikkelingen op dit gebied.
- Wij zorgen ervoor dat mensen zo goed en zo snel mogelijk worden geholpen tijdens en na een ramp of incident. In het bijzonder zorgen wij hierbij voor goede afstemming met de veiligheidsregio en de brandweer. Wij zijn een goede opdrachtgever en wij zien toe op de uitvoering van de werkzaamheden en de meerjarenplanning van de Veiligheidsregio Flevoland.

In alle voorkomende gevallen dienen wij goed voorbereid te zijn

PREVENTIE

Het tweede doel op het gebied van crisisbeheersing is gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van risicovolle situaties.

DOEL: Risicovolle situaties worden zoveel mogelijk aan de voorkant gesignaleerd en door de juiste maatregelen tot een minimum beperkt.

Aanpak

- Bij publieksevenementen adviseren wij aan de voorkant en stellen wij voorwaarden aan de vergunningverlening.
- Bij manifestaties geven wij aan de voorkant advies ten aanzien van de openbare orde en veiligheid. Wanneer nodig nemen wij maatregelen om manifestaties zonder ordeverstoringen te laten verlopen.
- In de verdere ontwikkeling van de stad is brandveiligheid van groot belang. Dit geldt ook voor preventieve maatregelen in combinatie met technologische ontwikkelingen en de brandweezorg. Wij besteden hier binnen de gemeente aandacht aan en werken hierbij nauw samen met het organisatieonderdeel brandweer van de veiligheidsregio.

4. Doorkijk langere termijn

Bij het maken van de veiligheidsagenda is het onvermijdelijk om keuzes te maken in prioritering en aanpak van de thema's. Er zijn nu eenmaal altijd meer veiligheidsvraagstukken en problemen die aangepakt kunnen worden dan beschikbare middelen en capaciteit, zelfs in de meest optimale situatie. De middelen die bij het coalitieakkoord 'Bouwen aan een gezonde toekomst' ter beschikking zijn gesteld voor veiligheid en handhaving en toezicht bieden de mogelijkheid om op een aantal vlakken de capaciteit meer in lijn te brengen met de grootte van de stad en een been bij te trekken. Zo kunnen we onder andere de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit verbreden en verdiepen en hebben we door de structurele versterking van de handhavingcapaciteit extra ogen en oren in de wijken. Desondanks kunnen een aantal vraagstukken en problemen niet aangepakt worden. Zo blijft op dit moment de gebiedsgerichte veiligheidsaanpak achter en is de impuls op jeugdcriminaliteit relatief klein. Al bij de consultatie van de gemeenteraad is onder de aandacht gebracht dat een [evaluatie van ons Bibob-beleid](#) door onderzoeksbureau Regioplan uitwijst dat wij in Almere nog niet alle mogelijkheden van de Wet Bibob¹³ inzetten. De onderzoekers adviseren de toepassing van de wet te intensiveren en uit te breiden. Hierbij kan gedacht worden aan een risicogestuurde toetsing op alle Bibob-domeinen en het invoeren van een stelsel waarbij exploitatievergunningen voor horeca verplicht worden. Een andere mogelijkheid is het opnemen van een ondermijningsartikel in de Algemene plaatselijke verordening (Apv), waarbij risicobranches of gebieden vergunningplichtig gemaakt kunnen worden. Voor het opvolgen van de aanbevelingen uit het rapport van Regioplan zijn de benodigde middelen vooralsnog niet beschikbaar.

DE GROEI VAN ALMERE

Een van de aanbevelingen uit het onderzoek naar criminaliteit en veiligheid door bureau EMMA betreft de groei en ontwikkeling van Almere. Het is zelfs de rode draad in veel van de constatering en aanbevelingen uit het onderzoek. Er wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de groei en ontwikkeling van de stad en het criminaliteitsbeeld dat hierbij hoort. De groei van de stad moet niet alleen worden gezien als meer groei in criminaliteit maar betekent ook veranderingen in de manieren waarop criminaliteit en onveiligheid zich voordoen, passend bij een grote stad. De groei van Almere vraagt om een meegroeïend budget voor de aanpak van criminaliteit en het vergroten van de veiligheid. Om te voorkomen dat meegroeïen in de praktijk betekent dat er nog steeds achter de (criminele) feiten wordt aangelopen, is het wenselijk om niet een systematiek te hanteren waarbij na groei van de stad middelen beschikbaar worden gesteld. Het is wijs te kiezen voor een progressieve budgettering waarbij op basis van onderbouwde voorstellen de criminaliteitsproblemen van de nabije toekomst worden aangepakt. Besturen is immers vooruitzien.

ALMERE IN RELATIE TOT ANDERE GROTE STEDEN

Waar Almere met de middelen uit het coalitieakkoord een been heeft kunnen bijtrekken op het gebied van veiligheid in de huidige raadsperiode, blijkt dat dit voor meer gemeenten geldt. Wij hebben de lasten van de gemeente Almere op het gebied van veiligheid gerelateerd aan de lasten in andere grote gemeenten, op basis van de programmabegrotingen 2023.¹⁴ Uit deze vergelijking blijkt dat de kosten per inwoner die worden uitgegeven

aan veiligheid door de gemeente Almere aanzienlijk lager liggen dan gemiddeld in de G8. In Almere betreft het €120 per inwoner in 2023, terwijl dit in de zeven grotere gemeenten varieert van €146 tot €281. De zeven gemeenten groter dan Almere geven gemiddeld €187 uit aan veiligheid per inwoner. De G4 geeft gemiddeld €214 uit en trekt hiermee het gemiddelde van de G8 sterk omhoog. Daarom bekijken we ook het gemiddelde van de G8 zonder de G4 en zonder Almere. Dit gemiddelde bedraagt €150. Ook hier blijft Almere met €120 ver onder. Echter ook de tien gemeenten die qua bevolkingsomvang na Almere komen geven gemiddeld meer uit. Dit gemiddelde bedraagt €147.

Uit deze cijfers blijkt dat Almere meer dan voorheen, maar relatief gezien nog altijd weinig uitgeeft aan veiligheid, waardoor het budget en daarmee de beschikbare capaciteit in Almere aanzienlijk kleiner is dan in andere grote steden. Dit heeft tot gevolg dat wij in Almere minder inzet kunnen plegen op de grootstedelijke veiligheidsproblematiek dan andere grote steden.

Uit de vergelijking blijkt dat doorgaans geldt hoe groter de bevolkingsomvang van een stad, hoe meer per inwoner wordt uitgegeven aan veiligheid. Volgens de gemeentelijke bevolkingsprognose zal Almere al in 2025 met een bevolkingsomvang van 230.770 inwoners groter zijn dan de huidige omvang van Tilburg (227.770). Dat is nog in deze raadsperiode. In 2028 bereikt Almere het huidige aantal inwoners van Eindhoven (243.450), qua bevolkingsomvang nu de vijfde stad van Nederland. Almere heeft dus nog steeds iets te prepareren.

Eindnoten

- 1 Moors, H., L. de Veen & L. van de Wijngaert. (2022). Criminaliteit en veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030. Den Haag: Emma.
- 2 Moors, H., L. de Veen & L. van de Wijngaert. (2022). Criminaliteit en veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030. Den Haag: Emma.
- 3 Moors, H., L. de Veen & L. van de Wijngaert. (2022). Criminaliteit en veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030. Den Haag: Emma.
- 4 Moors, H., Veen, L. de, en Wijngaert, L. van de (2022). Criminaliteit en veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030. Den Haag: Boomcriminologie.
- 5 Moors, H., L. de Veen & L. van de Wijngaert. (2022). Criminaliteit en veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030. Den Haag: Emma.
- 6 Veiligheidscoalitie Midden-Nederland (2022). Inventarisatie Veiligheidstrends Midden-Nederland 2022.
- 7 Moors, H., L. de Veen & L. van de Wijngaert. (2022). Criminaliteit en veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030. Den Haag: Emma.
- 8 Eysink Smeets, M. (2022). *Onrust begrijpen begint bij anders kijken. Een veiligheidpsychologisch perspectief op maatschappelijke onrust*. Den Haag, Utrecht: OMO, CCV.
- 9 Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV). (2022). Maatschappelijke onrust. Den Haag: NCTV.
- 10 Moors, H., Veen, L. de, en Wijngaert, L. van de (2022). Criminaliteit en veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030. Den Haag: Boomcriminologie.
- 11 Jeugdboa's zijn buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) gespecialiseerd in het contact met jeugd(groepen) en het monitoren daarvan. Jeugdboa's kunnen ook ingezet worden als reguliere handhavers.
- 12 Moors, H., Veen, L. de, en Wijngaert, L. van de (2022). Criminaliteit en veiligheid in Almere. Ontwikkelingen, perspectieven en opgaven, 2010-2030. Den Haag: Boomcriminologie.
- 13 De Wet bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) is een (preventief) bestuursrechtelijk instrument. Met dit instrument kunnen integriteitsonderzoeken uitgevoerd worden naar de aanvrager inclusief zakelijke omgeving op het gebied van vergunningen, aanbestedingen (overheidsopdrachten), subsidies en vastgoedtransacties. Zo beschermt de gemeente de eigen integriteit en wordt voorkomen dat de gemeente criminele activiteiten faciliteert.
- 14 De programmabegrotingen 2023 van de verschillende gemeenten zijn op het moment van schrijven nog niet helemaal vergelijkbaar, omdat ze nog niet zijn aangeleverd en gepubliceerd in de Iv3 (voorziening 'Informatie voor Derden' van de Rijksoverheid). De genoemde gemiddelde bedragen moeten daarom als indicatief worden beschouwd.